



Research Paper

Assessment of Sustainable Urban Governance in Small Border Cities (Case Study of Sardasht City)**Sajed Bahrami Jaf^a, Darya Mazandarani^{b*}, Samira Nobkht^c**^a Postdoctoral Researcher in Political Geography, Faculty of Humanities Literature, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran^b Ph.D. student of Political Geography, Faculty of Humanities Literature, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran^c Ph.D. student of Political Geography, Faculty of Humanities Literature Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran**ARTICLE INFO****Article history:**

Received: 9 May 2023;

Accepted: 7 August 2023

Available online: 18 May 2024

Keywords:Sustainable Development
Governance
Border City
Sardasht**ABSTRACT**

In modern governance, there is a shift from centralized and hierarchical structures towards participatory approaches involving social organizations and non-governmental entities, which contribute to sustainable urban development. This study specifically examines urban governance as a fundamental strategy for achieving sustainable development in the border city of Sardasht. The approach employed includes data collection, interactive engagement focused on technical knowledge, and the use of analytical methods. The research findings are categorized into three parts: initially identifying the influential factors in governance affecting sustainable urban development, considering 12 variables; subsequently assessing the role of these variables in achieving sustainable urban development through cross-impact analysis; and finally identifying key drivers of sustainable development feasibility using the Delphi method for prioritization based on significance and uncertainty. The results indicate that five main variables—encouraging citizen participation and responsibility, coordination among urban entities in problem-solving and project implementation, organizing public sessions to outline public actions, harmonizing diverse urban organizations in city administration, and fostering communication between city managers and academic institutions—are recognized as the most influential factors shaping the process of sustainable development in the border region of Sardasht. Analysis of sustainable development scenarios within the framework of urban governance reveals a higher likelihood of critical situations arising in the future of sustainable development in the border city of Sardasht.

1. Introduction

According to the new patterns of urban life, urban management needs more creative and dynamic patterns. During the last few decades, various approaches have been proposed in the field of urban management, of which good urban governance is one of the most prominent. Urban governance is related to the top-down review process, through which the relations between the government, the private sector, and civil society are organized and presented in

urban areas, and people's needs are taken into account. Despite the rise and development of governance systems in different countries in recent decades, in Iran, in general, in border cities, in particular, due to the lack of a democratic and participation-oriented system, the management system in border cities is facing increasing challenges. And it has become a vicious cycle of inefficiency, which will not lead to any result other than unsustainability in

*Corresponding Author.

Email Addresses: s.bahrami@mail.um.ac.ir (S. Bahrami Jaf), Darya.mazandarani@mail.um.ac.ir (D. Mazandarani), smrnobakht@gmail.com (S. Nobakht),**To cite this article:**Bahrami Jaf, S., Mazandarani, D., Nobakht, S. (2024). Assessment of Sustainable Urban Governance in Small Border Cities: Case Study of Sardasht City. *Journal of Geographical Studies of Mountainous Areas*, 5(17), 99-118

Doi: 10.22034/GSMA.2024.714047

development. In the meantime, the border city of Sardasht also has such a situation, and due to the structural weakness in the border areas and consequently in the population centers of these areas, especially in the cities, the need to pay attention to the issues of good urban governance becomes even more necessary.

2. Methodology

The current research is written with descriptive-analytical method and applied purpose. In order to measure the place of governance in the sustainable development of border cities (Sardasht), a questionnaire compiled based on the variables related to urban governance was provided to the statistical community of the research, which consisted of 35 urban and border development specialists. MICMAC software was used to analyze the data. The completed questionnaires were entered in the Scenario Wizard software and through the Ensemble command; And finally, compatible and weak scenarios were identified and analyzed.

3. Results

The degree of filling of the matrix is 91%, which shows that the selected factors had a large and scattered effect on each other and they had an effect on each other in more than 91%. From the total number of relationships that can be evaluated in this matrix, 13 relationships have a zero value, which means that the factors did not influence each other or were not influenced by each other, 22 relationships with a number of 1 mean a weak influence, 58 relationships with a number of 2 mean Average effect, 48 relationships with the number 3 indicates a strong relationship between the variables. And 3 relationships also have a potential value in the form of p. In other words, in examining the cross effects of the proposed components of this research, the highest amount of communication related to influence and influence was average.

4. Discussion

After identifying the trends and influencing factors on good urban governance in the city of

Sardasht, 4 main classifications with their sub-variables were obtained by calculating indicators in a normal state and with a two-faceted and risky nature in the good governance of the city of Sardasht. . In the following, in order to enter these elements into the scenario wizard software environment for the qualitative analysis of the descriptors and subgroups related to each, these 5 factors were defined in the form of 15 descriptors with their own unique situations in the software environment. . Then, by stating the possible states for each of these descriptors in the form of favorable or unfavorable verbal expressions, a balanced cross-effect analysis matrix with dimensions of 15x15 was formed and the statistical sample was asked to rate the effectiveness of a descriptor. On other descriptors and related factors, rate them from -3 (severity of unfavorability) to +3 (severity of favorability) in the framework of the formed matrix. Based on the results of the second scenario with an impact factor of 30, it is the strongest possible situation for the future sustainable development of the border city of Sardasht. The fourth, first, and third scenarios with 15, 14, and 13 points, respectively, are the most effective possible situations for the sustainable development of the border city of Sardasht.

5. Conclusion

The realization of sustainable urban development within the framework of governance in the border city of Sardasht is not possible unless the planning system is changed from top to bottom and by increasing the legal status of the urban management institution, i.e. council and municipality, it is possible to increase the level of acting of these institutions against other power players in the city. The city should be provided. In this way, the path of achieving sustainable urban development, which is based on the responsibility of the responsible institutions, will take a specific framework. take a specific framework.



دانشگاه گلستان

شاپای الکترونیکی: ۲۳۲۵-۲۷۱۷

فصلنامه مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی

<http://www.gsma.lu.ac.ir>



مقاله پژوهشی

ارزیابی حکمروایی شهری پایدار در شهرهای کوچک مرزی (مطالعه موردی: شهر سردشت)

ساجد بهرامی جاف^۱؛ دریا مازندرانی^۲؛ سمیرا نوبخت^۳

^۱ پژوهشگر پسادکتری گروه جغرافیای سیاسی، دانشکده ادبیات علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
^۲ دانشجوی دکتری گروه جغرافیای سیاسی، دانشکده ادبیات علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.
^۳ دانشجوی دکتری گروه جغرافیای سیاسی، دانشکده ادبیات علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

اطلاعات مقاله

دریافت مقاله:

۱۴۰۲/۰۲/۱۹

پذیرش نهایی:

۱۴۰۲/۰۵/۱۶

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۰۲/۲۹

چکیده

در حکمروایی مدرن، تغییر از ساختارهای مرکزی و سلسله‌مراتبی به سمت رویکردهای مشارکتی با سازمان‌های اجتماعی و نهادهای غیردولتی، که به توسعه پایدار شهری کمک می‌کنند، اهمیت دارد. در تحقیق حاضر، حکمروایی شهری به عنوان یکی از راهبردهای اساسی برای دستیابی به توسعه پایدار در شهر مرزی سردشت مورد بررسی قرار گرفته است. رویکرد جمع‌آوری داده‌ها، تعاملی و متمرکز بر دانش فنی، و استفاده از روش‌های تحلیلی، به کار رفته است. یافته‌های تحقیق به سه بخش تقسیم می‌شود: ابتدا شناسایی عوامل موثر در حکمروایی توسعه پایدار شهری با در نظر گرفتن ۱۲ متغیر، سپس بررسی نقش این متغیرها در تحقق توسعه پایدار شهری از طریق روش تحلیل اثرات متقاطع، و در نهایت شناسایی پیشران‌های کلیدی تحقق‌پذیری توسعه پایدار با استفاده از روش دلفی آنی و اولویت‌بندی آن‌ها بر اساس اهمیت و عدم قطعیت. نتایج نشان می‌دهند که پنج متغیر اصلی شامل تشویق و ترغیب شهروندان به مشارکت، هماهنگی میان نهادهای شهری برای حل مسائل و اجرای پروژه‌ها، برگزاری جلسات عمومی جهت تبیین اقدامات عمومی، هم‌سو سازی بین سازمان‌های شهری مختلف در اداره شهر، و ارتباط مدیران شهری با نهادهای علمی و دانشگاهی به عنوان موثرترین متغیرهای تأثیرگذار بر روند توسعه پایدار در منطقه مرزی سردشت شناخته شده‌اند. تحلیل سناریوهای توسعه پایدار در چارچوب حکمروایی شهری نشان می‌دهد که احتمال وقوع و وضعیت‌های بحرانی در آینده توسعه پایدار در شهر مرزی سردشت بیشتر است.

واژگان کلیدی:

توسعه پایدار، حکمروایی شهری، شهر مرزی سردشت، آینده‌پژوهی.

^۱ نویسنده مسئول:

پست الکترونیک نویسنده‌گان: s.bahrami@mail.um.ac.ir (س، بهرامی جاف)؛ Darya.mazandrani@mail.um.ac.ir (د، مازندرانی)؛ smrnobakht@gmail.com (س)،

نوبخت)؛

نحوه استنادی به مقاله: بهرامی جاف، ساجد، مازندرانی، دریا. نوبخت، سمیرا. (۱۴۰۳). ارزیابی حکمروایی شهری پایدار در شهرهای کوچک مرزی: مطالعه موردی شهر سردشت. فصلنامه مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی. سال پنجم، شماره ۱ (۱۷)، صص ۹۹-۱۱۸.



Doi: 10.22034/GSMA.2024.714047

۱. مقدمه

افزایش سریع شهرنشینی و جمعیت شهرها از پدیده‌های عصر حاضر از جمله کشورهای در حال توسعه است (Cruz et al., 2019: 2). با توجه به اینکه دنیای معاصر به یک جامعه شهری مبدل گشته است، مدیریت شهرها با مشکلاتی روبرو شده است. این مشکلات تحت تأثیر تغییرات فناوری، جمعیت‌شناختی، اقتصادی، سیاسی و بین‌المللی قرار دارند (Taqwai and Tajdar, 2009: 45). از جمله معضلات گسترش بی‌رویه شهرهای امروزی می‌توان به تراکم زیاد جمعیت، نبود امکانات مناسب برای زندگی، کمبود خدمات زیربنایی اولیه، آلودگی و شرایط نامناسب بهداشتی محیط‌زیست اشاره کرد. همچنین در این مناطق، نرخ بالایی از بی‌سوادی، بیکاری، جرم و ناهنجاری‌های روانی به چشم می‌خورد (Beckley, 2015; Finewood et al., 2018). افزایش جمعیت شهری با تغییر و تحولات بزرگی در شهرها همراه بود که مدیریت شهرها به شیوه سنتی خروجی مناسبی نداشت و منجر به عدالت فضایی نمی‌شد (Poorahmad et al., 2018: 82). بنابراین با توجه به الگوهای جدید زندگی شهری، مدیریت شهری نیازمند الگوهای خلاق‌تر و پویاتر است (Pierre, 2005: 447). در طول چند دهه اخیر، رویکردهای گوناگونی در عرصه مدیریت شهری مطرح شده است که حکمروایی خوب شهری، از مطرح‌ترین آنهاست (Horak, 2013; Ziervogel, 2016; Jones, 2019). حکمروایی شهری به فرایند نقد نگاه از بالا به پایین مربوط می‌شود که از طریق آن روابط دولت و بخش خصوصی و جامعه مدنی در مناطق شهری سازماندهی و ارائه می‌شود و به نیازهای مردم توجه می‌شود (McCann, 2017: 314). حکمروایی خوب شهری یک الگوی تازه در شیوه اداره کشور است که در آن سه بخش دولت، بخش خصوصی و مردم برای اداره بهتر کشور مشارکت و همیاری می‌کنند و این شیوه راهبردی مناسب جهت رسیدن به توسعه پایدار است (Mohammadi et al., 2021: 125). تعدد بازیگران و کشتگران تأثیرگذار بر فضای شهرها در مقیاس‌های مختلف محلی، ملی و منطقه‌ای و ضرورت همگرایی و همسویی آنها در

یک قالب معین به نام حکمروایی و دموکراسی منطقه‌ای از مسائل مهم برای توجه به حکمروایی شهری بوده است (Broccardo et al., 2019). در سال‌های اخیر، اهمیت مشارکت شهروندان و رویکرد پایین‌به‌بالا موجب تغییراتی در مدیریت شهری و ترویج حکمروایی شهری شده است (Mayer, 2007: 93). مدیریت شهری در واقع حفاظت از شهروندان از بالا و رویکرد دستوری برای دستیابی به توسعه است. ولی حکمروایی شهری برهم‌کنش و مشارکت نهادهای دولتی و غیردولتی جهت دستیابی به توسعه پایدار و رضایت شهروندان از زندگی است (Healey, 2004: 13). از این رو هم‌اکنون این رویکرد (حکمروایی خوب شهری) به‌عنوان مؤثرترین، کم‌هزینه‌ترین و پایدارترین شیوه اعمال مدیریت شهر شناخته می‌شود (Pieterse et al., 2018; Washbourne et al, 2021). در رویکرد حکمروایی تمامی بخش‌ها برای دستیابی به توسعه پایدار مشارکت و همکاری دارند و خدماتی ارائه می‌دهند و تصمیمات مصرف‌کنندگان جهت زندگی بهتر اولویت دارد (Borraz et al, 2010: 140). حکمروایی خوب شهری شامل چند ارزش اصلی است: پاسخگویی، اثربخشی، عدالت رویه‌ای، انعطاف‌پذیری و تعادل تلاش (Hendriks, 2013: 1). در حکمروایی شهری، هدف کاهش پیچیدگی است، نه بازتولید. این روش ظرفیت‌های تولیدی و اصلاحی را شکل می‌دهد و شامل دولت و بازیگران غیردولتی جهت رسیدگی به مسائل شهری می‌شود (Hendriks, 2013: 3). تنوع اهداف حکمروایی شهری را می‌توان به صورت تحلیلی به چهار هدف کاهش داد. مدل‌های کلی: حاکمیت مدیریتی، شرکتی، رشدی و رفاهی. هر یک از این مدل‌ها نوع حکومت خود را با توجه به آن نشان می‌دهد (Pierre, 1999: 372). علی‌رغم خیزش رو به تکامل سیستم‌های حکمروایی در کشورهای مختلف در دهه‌های اخیر، اما در ایران به صورت کلی در شهرهای مرزی به صورت ویژه، به دلیل فقدان یک سیستم دموکراتیک مردم‌سالار و مشارکت‌محور، نظام مدیریتی در شهرهای مرزی درگیر چالش‌های فزاینده و یک‌چرخه باطلی از ناکارآمدی شده است که این

عمل، مشارکت گسترده در اجرا، در نظر داشتن گزینه‌های جایگزین و همچنین تعریف نقش‌ها و روابط جدید، بهبود فهم مشترک میان تمامی ذی‌نفعان را هدف قرار داده و در تلاش برای تسهیل دستیابی به توسعه پایدار هستند (Voß & Bornemann, 2011). تحولات صورت گرفته در زمینه‌های مختلف، زمینه‌ساز شکل‌دهی به مباحث نوین در حوزه مطالعات شهری به‌عنوان پدیده‌های فضایی جغرافیایی شده‌اند (Janparvar and Ghorbani Sepehr, 2021: 163). در زمینه روابط پویا بین دولت، بازار، بازیگران جامعه مدنی و شهروندان، تغییرات قابل توجهی در پذیرش حکمرانی شهری به‌عنوان یک رویکرد بالقوه امیدوارکننده برای تأثیرگذاری بر پیامدهای مثبت توسعه شهری، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه، به وجود آمده است. با شناسایی معایب برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه شهری در گذشته، روش‌های جدید بر تمرکززدایی، محلی‌گرایی و مشارکت تأکید دارند. الگوی جدید مدیریت شهری، با عنوان حکمرانی توزیع قدرت، صلاحیت و مسئولیت‌ها بین ذی‌نفعان متعدد جامعه شهری، در شرایط کشورهای در حال توسعه نیازمند تقویت حکومت‌های محلی و تغییرات در ساختار اداری-سیاسی این کشورها است، تا مشارکت هرچه بیشتر مردم و بخش خصوصی در هدایت و مدیریت تحولات شهری را امکان‌پذیر سازد (Lalehpoor, 2007: 60). حکمروایی شهری به یک پارادایم توسعه تبدیل شده است که می‌تواند برای مقابله با شرایط شهری ناپایدار معاصر در جهان درحال توسعه گسترش یابد (Chen and Yin, 2014)؛ حرکت به سوی حکمروایی شهری موجب مشارکت بیشتر شهروندان و بخش خصوصی و کاهش فعالیت بخش دولتی است. در این رویکرد شهروندان توسط دولت به بخش فعال تبدیل می‌شوند (Ahluwalia, 2019: 86). طبق نظر کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوس آرام حکمرانی خوب شامل ویژگی‌های زیر است: شفافیت، مشارکت، جهت‌گیری اجتماعی، پاسخگویی، اثربخشی و کارایی، و عدالت (Sarker, 2008). رویکردهای جدید حکمروایی رویکرد آینده

فرایند نتیجه‌ای جز عدم پایداری در توسعه را به دنبال نخواهد داشت (Sharifzadeh Aghdam et al., 2018: 112). در این بین شهر مرزی سردشت نیز دارای چنین وضعیتی است و به دلیل ضعف ساختاری در مناطق مرزی و به تبع آن در مراکز جمعیتی این مناطق به‌ویژه در شهرها، لزوم توجه به مسائل حکمروایی مطلوب شهری را بیش‌ازپیش ضروری می‌نماید، در شهرستان سردشت اراده جمعی هم از جانب سازمان‌ها و نهادهای رسمی و مسئول و هم از جانب سازمان‌های غیردولتی، انجمن‌ها و قشرهای مختلف جامعه برای حل مسائل وجود ندارد. سازمان‌ها و نهادهای رسمی و مسئول با اتخاذ سیاست‌های انکار، بی‌تفاوتی و ایجاد فضای امنیتی، نقشی در شناسایی، بررسی و حل مسائل موجود در شهرستان را ندارند (Mahmoudi, 2019: 84)؛ بنابراین در این تحقیق به بررسی وضعیت شاخص‌های حکمرانی مطلوب شهری در شهر مرزی سردشت پرداخته شده است. نکته قابل توجه در این زمینه، تأکید بیشتر بر آینده‌نگاری در خصوص موارد مذکور و تدوین مدل‌ها و ابزارهای مناسب، همچنین نگارش نظریاتی است که اصول فوق‌الذکر را به‌درستی دربرگرفته و به کار گیرد. به بیان دیگر، اگرچه روند عادی رویکردهای برنامه‌ریزی شهری در مسیری حرکت می‌کرد که در آن بیشتر اصول آینده‌نگاری مدنظر قرار می‌گرفت، اما مدل‌ها و رویکردهای آینده‌نگاری، سرعت این گذار را به شکلی علمی‌تر و دقیق‌تر فراهم کرده‌اند (Khakee & Stromberg, 1993) مزایای شهرهای کوچک در ایجاد تعادل در توسعه منطقه‌ای باعث شده تا توجه بیشتری به این مناطق معطوف شود؛ اما این شهرها از نظر مدیریتی با مشکلات فراوانی مواجه هستند. رویکردهای نوین حکمرانی که بر ضرورت مشارکت شهروندان، بهره‌گیری از ظرفیت‌های محیطی و کاهش تعدد بازیگران و تصمیم‌گیران تأکید دارند، به عنوان راه‌حلی برای این مسائل مطرح شده‌اند (Irandoost and Amini, 2011: 91). در این زمینه می‌توان به نظریه‌های حکمرانی منعطف و حکمرانی گذار و انواع روش‌های حکمرانی بازتابی اشاره کرد که با در نظر گرفتن اصولی همچون یادگیری در حین

نگارانه است. درجهان معاصر و با تحولات زیاد در ابعاد مختلف جوامع، دیگر روش‌های سنتی حکمروایی کارآمد نیست. روش‌های آینده‌نگاری به‌گونه‌ای استفاده می‌شود که امکان باز ساخت چارچوب‌ها را بدهد و به وظایف و تفکرات سنتی امکان انتقاد می‌دهد (Badran, 2020: 326). در حکمروایی شهرهای کوچک مرزی با در نظر گرفتن ظرفیت‌های آینده‌نگاری «شناسایی پیشران‌ها و عدم قطعیت‌های تأثیرگذار»، «تدوین سناریوهای ممکن و محتمل آینده»، «مشارکت تمام ذی‌نفعان»، «ساخت چشم‌انداز آینده با در نظر گرفتن ارزش‌ها و خواست ذی‌نفعان»، توسعه پایدار ویژگی‌های آن از جمله «پیچیده بودن»، «چندبعدی بودن»، «ذهنی بودن»، «تأثیرپذیری از دگرگونی‌های اجتماعی» و «در برگیری عدم قطعیت‌ها در مقیاس‌های فضایی متفاوت» و در نهایت اصول حکمروایی از جمله «تفکر بلندمدت»، «منعطف بودن»، «تأکید بر عدم قطعیت‌ها»، «مشارکت مدنی و اجماع‌گرایی»، «تکثرگرایی» و «نگرش کل‌نگر و نظام‌مند»، پیشران‌ها و موانع تأثیرگذار در دستیابی به حکمروایی دموکراتیک و در نتیجه حکمروایی توسعه پایدار شهرهای کوچک مرزی تبیین شده است (Ghasemi et al., 2020). حکمروایی آینده‌نگر را می‌توان از روش‌ها و رویکردهای جدید در برنامه‌ریزی و مدیریت به حساب آورد که در تلاش است با استفاده از اصول آینده‌پژوهی که بیشتر در جهت مقابله با عدم قطعیت، دگرگونی‌های پی‌درپی و شدید و پیچیدگی بنا نهاده شده است، رویکردی جدیدی از حکمروایی معرفی کند که هم خصوصیات آینده‌پژوهی را داشته باشد و هم در دستیابی به توسعه پایدار کارا تر باشد (Rabbani, 2017: 46). اهداف کلان حکمروایی شهری را می‌توان چنین برشمرد:

- بازساختن جامعه مدنی برای تقویت و اعتلای بیشتر سازمان‌ها، نهادها و جوامع محلی؛
- کاهش فقر و جدایی‌گزینی‌های اجتماعی، قومی، فرهنگی در شهرها

- افزایش مشارکت و مداخله افراد و صاحبان منافع در فرایندهای سیاسی درون شهرها (Kazemian, 2016: 15). حکمروایی شامل چهار بعد فنی، سیاسی، نهادی و فرهنگی است (Padash et al., 2016: 101).

(Hekmatnia et al., 2015) در پژوهشی با عنوان "بررسی و تحلیل حکمروایی خوب شهری در ایران (مورد مطالعه: شهر ایلام)" به بررسی حکمروایی خوب شهری پرداختند. شاخص‌های این پژوهش پاسخگویی، مسئولیت‌پذیری و قانون‌مداری بودند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد سطح شاخص‌های حکمرانی خوب در اسلام پایین‌تر از مقدار متوسط است و در وضعیت مطلوبی قرار ندارند.

(Tavakolinia and Shamspoya, 2017) در مقاله‌ای با عنوان "به سوی حکمروایی اجتماع محلی؛ کوششی در معرفی موضوعات و عرصه‌های کلیدی مورد پژوهی: محله در که" دریافتند که مؤلفه‌های حکمروایی در محله در که از سطح میانگین پایین‌تر است و بین مشارکت و حکمروایی اجتماع محلی رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد.

(Sharifzadeh et al., 2017) در مقاله‌ای تحت عنوان "حکمروایی شایسته مبتنی بر سرمایه اجتماعی در مدیریت روستایی شهرستان جویبار" دریافتند که بین سرمایه اجتماعی و حکمروایی خوب رابطه معناداری وجود دارد و اعتماد مردم با مشارکت افزایش می‌یابد.

(Poorahmad et al., 2018) در تحقیقی با عنوان "حکمروایی خوب شهری در محله‌های شهری (مورد مطالعه: شهر مریوان)" دریافتند که در محله‌های مورد بررسی، شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در وضعی مطلوبی قرار ندارند و در این شهر نیز هنوز الگوی مدیریت سنتی و غیرمشارکتی حاکم است. مهم‌ترین مانع پیشروی این الگوی مدیریت شهری، ساختار متمرکز سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی کشور است که اجازه دخالت شهروندان و ذی‌نفعان در اداره امور شهری را نمی‌دهند.

که مقدار میانگین به دست آمده برای وضعیت حکمروایی شهری به صورت کلی برابر با ۲/۷۵ که بیانگر وضعیت نامطلوب حکمروایی شهری در کلانشهر تهران است. از بین مولفه های حکمروایی شهری مولفه اجماع محوری با میانگین ۲/۷۶ دارای بیشترین میانگین و مولفه مسیولیت پذیری با میانگین ۲/۷۱ دارای کمترین میانگین است. در ارتباط با حکمروایی شهری و شاخص های آن از دیدگاه کارشناسان مقدار میانگین کلی برابر با ۲/۲۳ و از دیدگاه مردم برابر با ۲/۲۲ است و با عنایت به سطح معناداری محاسبه شده که برابر با ۰/۹۷۴ از دیدگاه این دو گروه تفاوت معناداری وجود ندارد. از دیگر یافته های حاصل شده در این پژوهش از میان مولفه های تشکیل دهنده حکمروایی شهری، مولفه مشارکت با ضریب مسیر ۰/۲۶۳ دارای بیشترین تأثیر بر پیاده سازی حکمروایی شهری و در رتبه اول قرار می گیرد. مولفه های کارایی و اثربخشی، حاکمیت قانون و مسیولیت پذیری به ترتیب با ضریب مسیر ۰/۱۸۲، ۰/۱۷۵ و ۰/۱۷۲ در رتبه های دوم الی چهارم، و مولفه پاسخگویی با ضریب مسیر ۰/۰۸۴ در پایین ترین سطح و در رتبه آخر (هشتم) قرار گرفته است.

(Mohammadi et al., 2021) در تحقیقی با عنوان "تحلیلی بر حکمروایی شهری مبتنی بر ارائه الگوی بهینه (مطالعه موردی شهر گرمدره)" در یافتند که عامل عدم یکپارچگی بین بخش های مختلف مدیریت شهری با میانگین ۰.۳ بیشترین تأثیر را در عدم اجرای حکمروایی در کشور دارد. از بررسی نتایج بخش اول ۴ شاخص اساسی تأثیر گذار در اجرای حکمروایی شهری در منطقه مورد مطالعه بررسی شده است. در سطح اجرایی شهر گرمدره در زمینه شاخص پاسخگویی عامل ضعف در نظارت مستمر و همگانی با میانگین رتبه ۰.۵، ۳۸، در شاخص حاکمیت قانون عامل وجود قوانین متعدد، موازی، تفسیرپذیر و گاه متناقض با میانگین رتبه ۰.۳، ۷۳، در شاخص شفافیت عامل عدم دسترسی به اطلاعات ۰.۴، ۵۶ و در شاخص مشارکت عامل تمرکز گرایی شدید و مدیریت بالا به پایین با میانگین رتبه ۰.۴، ۴۸ بیشترین تأثیر را در عدم اجرای صحیح حکمروایی شهری در شهر گرمدره دارا هستند.

(Khodadad Kashi et al., 2020) در پژوهشی با عنوان "تأثیر اندازه دولت و حکمروایی بر رشد اقتصادی کشورهای حوزه سند" نتیجه گیری کردند که حکمرانی خوب رشد اقتصادی را افزایش داده است.

(Karami, 2020) در تحقیقی با عنوان "تبیین جایگاه حکمروایی یکپارچه کلان شهری از منظر امنیت انسانی" دریافت که انباشت سرمایه و تراکم جمعیت در کلان شهرها، امنیت انسانی ساکنان آن ها را در معرض مخاطرات طبیعی و انسانی گوناگونی قرار داده است. به علاوه نظام اداره ناپایدار تفرق گرای این شهرها، کارایی لازم برای را در بهبود امنیت انسانی نداشته و به دلیل تضاد منافع و ناهماهنگی در مدیریت مخاطرات فرا قلمروی ناتوان بوده است. از این رو استقرار حکمروایی مطلوب و یکپارچه برای رفع چالش های محتوایی و رویه ای در اداره کلان شهرها و ارتقا امنیت اجتماعی و انسانی آن ها، ضروری است.

(Goalchini et al, 2021) در تحقیقی با عنوان "بررسی رویکرد حکمروایی خوب شهری در چارچوب نظام مدیریت شهری مورد شناسی شهر سنندج" دریافتند که مشارکت در شهرداری سنندج تا حدود ضعیف ارزیابی شده است. هر چند در این رابطه اخیراً تمایل همکاری مردم با شهرداری بیشتر دیده شده است. بر اساس نتایج پاسخگو بودن شهرداری و شورای در سطح پایینی بوده، تأیید می گردد. میزان عملکرد شهرداری در زمینه های مختلف خصوصاً خدمات شهری از جمله کیفیت شبکه های ارتباطی، دسترسی به خدمات را نشان می دهد؛ بنابراین بر اساس آزمون به عمل آمده میزان عملکرد شهرداری سنندج در این رابطه تا حدودی ضعیف ارزیابی شده اما توانایی ارتقا به سطح مطلوب را دارد. میزان رضایت کلی شهروندان از شفافیت سیاست ها و برنامه ها تا حدودی ضعیف و مطلع کردن شهروندان از مفاد برنامه ها و تصمیمات نتیجه قابل قبولی دریافت نگردیده است.

(Soroshan et al., 2021) در مقاله ای با عنوان "تبیین وضعیت شاخص های حکمروایی مطلوب شهری در شهر تهران" دریافتند

(Nejad Mola, 2022) در پایان‌نامه‌ای با عنوان "ارزیابی جایگاه سرمایه اجتماعی در توسعه محلات مبتنی بر اصول حکمروایی خوب شهری (نمونه موردی: منطقه ۹ شهرداری مشهد)" به نتیجه رسید اصول حکمروایی خوب شهری در منطقه ۹ شهرداری مشهد در ۴ عامل اجتماعی، پایش، مدیریتی و عدالت محوری در وضعیت مطلوبی قرار ندارند که باید این عوامل بهبود یابند.

(Sadeghpour et al., 2023) در پژوهشی با عنوان "ارزیابی ابعاد حکمروایی مطلوب شهری در کلان‌شهرهای ایران با رویکرد آینده‌پژوهی (مورد مطالعه: رشت)" دریافتند که مهم‌ترین ابعاد حکمروایی شهری شامل "شفافیت"، "کارایی و اثربخشی"، "پاسخگویی"، "عدالت"، "مسئولیت‌پذیری"، "قانونمندی" و "مشارکت" هستند.

(Irdi and Sail, 2018) در پژوهشی با عنوان "حکمروایی و بازیابی: مقایسه مقابله با فاجعه‌های اخیر در سریلانکا و نیوزیلند" به نتیجه رسیدند که اثرات بلایای طبیعی با حکمروایی کاهش می‌یابند.

(Motisa and Yarim, 2019) در پژوهشی با عنوان "پایداری شهری و تأثیر آن بر شفافیت مالی نهادهای دولتی در کنیا" به نتیجه رسیدند برای رسیدن به توسعه پایدار در کشورهای در حال توسعه، حکمروایی شهری است.

(Cruz et al., 2019) در تحقیقی با عنوان "حکمرانی شهری جدید: مروری بر فعلی موضوعات و اولویت‌های آینده" دریافتند که عدم وجود داده‌های قابل‌مقایسه و محدودیت‌های مفهوم حکمرانی و تفاوت‌های فرهنگی و قانونی رسیدن به معیار ثابت در زمینه حکمرانی مشکل است. چالش‌هایی مثل افزایش جمعیت، آلودگی هوا، پیری یا کاهش جمعیت و... چالش‌هایی را برای حکمروایی مناسب ایجاد می‌کنند.

(Meir and Oriacombe, 2019) در مقاله‌ای با عنوان "حکمروایی شهری خوب و تاب‌آوری شهر: رویکردی به توسعه پایدار" به نتیجه رسیدند که حکمروایی خوب شهری به‌عنوان یک مفهوم چندبعدی است که به افزایش کیفیت زندگی شهر

شهروندان حاشیه‌نشین و محروم و رسیدن به توسعه پایدار کمک می‌کند.

(Ahluwalia, 2019) در تحقیقی با عنوان "حکمرانی شهری در هند" دریافت که سرعت و رشد شهرنشینی در هند چالش‌های بزرگی را به همراه دارد. شهرهای هند قدرت مقابله با چالش‌های عظیم را ندارند. ارائه خدمات عمومی و برنامه‌ریزی و مدیریت فرایند شهرنشینی که ناگزیر است با رشد سریع اقتصادی مرتبط است که دولت هند از فرصت‌ها درست استفاده نکرده است. اصلاحات نهادی برای رسیدن به آن بسیار مهم است.

(Aina et al., 2019) در مقاله‌ای با عنوان "توسعه پایدار شهری از بالا به پایین؟ حکمرانی شهری تحول در عربستان سعودی" دریافتند که در عربستان رویکرد بالا به پایین حاکم است و مشارکت عمومی به صورت رسمی نیست، تمرکززدایی هنوز تکمیل نشده است و تصمیم‌گیری غیرمتمرکز شهرها اجرا نشده است و اکثر تصمیمات هنوز به صورت متمرکز گرفته می‌شوند. شهرداری‌ها همچنان به دولت مرکزی وابسته هستند. میزان مشارکت غیردولتی هنوز پایین است. مسائل زیست‌محیطی مانعی بر راه حکمرانی مناسب هستند.

(Jiang et al., 2020) در مقاله‌ای با عنوان "هوشمندسازی حکمرانی شهری: مبتنی بر شواهد چشم‌انداز" دریافتند که برای رسیدن به حکمرانی خوب مشارکت لازم است. حاکمیت متمرکز از بین برود و تمرکززدایی حاکم شود. برنامه‌ریزی شهری جایگزین نظام متمرکز شود. فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرها را هوشمندتر می‌کند. شیوه‌های موفق حکمرانی شهری، یعنی مقابله با مسائل مسکن، اجتماعی و زیست‌محیطی باید اجرا شوند. نوآوری‌های تکنولوژیکی می‌تواند به ایجاد یک محیط توانمند برای مشارکت شهروندان و اقدامات داوطلبانه کمک کند.

(Minoya and Jokla, 2022) در تحقیقی با عنوان "گردشگری به‌واسطه پلتفرم: عدالت اجتماعی و حکمروایی شهری قبل و در طول کووید-۱۹" برای رسیدن به حکمروایی خوب شهری باید مسائل اجتماعی از جمله عدالت از نظر کیفیت زندگی ساکنان،

این روش را به یکی از پرکاربردترین روش‌های آینده‌پژوهی تبدیل نموده است. در این روش جهت گردآوری داده‌ها ابتدا تأثیر متغیرها بر یکدیگر با توجه به نظر خبرگان و متخصصین امر در طیف ۱ تا ۳ ارزش‌گذاری شده است. در نرم‌افزار MICMAC میزان ارتباط بین متغیرها مورد بررسی قرار می‌گیرد بدین صورت که عدد صفر عدم تأثیر، عدد یک تأثیر ضعیف، عدد دو تأثیر متوسط و عدد سه به منزله تأثیر زیاد است. بعد از گردآوری داده‌های موردنظر داده‌ها در نرم‌افزار فراخوانی شده و سپس قدرت نفوذ و میزان وابستگی هر متغیر مورد بررسی قرار گرفته است. بر اساس عوامل کلیدی و حالت‌های مختلف آن پرسش‌نامه‌ای به صورت متقاطع طراحی شد و در اختیار جامعه آماری تحقیق که ۱۰ نفر از متخصصان رشته جغرافیای سیاسی و شهری قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تکنیک‌های آینده‌پژوهی در چند بخش شامل پویش محیطی (برای جمع‌آوری شاخص‌های مربوطه) و تکنیک آثار متقابل (استفاده از نرم‌افزار سناریو ویزارد برای تدوین سناریو) است. وزن‌دهی به پرسش‌نامه به صورت مقایسه‌ای زوجی و میزان ارتباط بین متغیرها با اعداد بین ۳- تا ۳+ سنجیده می‌شود. روایی این پرسش‌نامه توسط جامعه آماری مورد تأیید واقع شد. پرسشنامه‌های تکمیل‌شده را در نرم‌افزار سناریو ویزارد و از طریق دستور Ensemble وارد شدند؛ و در نهایت سناریوهای سازگار و ضعیف شناسایی و تحلیل شدند.

شرایط کار، بازار مسکن، ساختار شهری و اخلاقیات بهره‌برداران رفع شود و از خلأهای هنجاری عبور کنید. همچنین چالش‌های ناشی از ناکافی بودن چارچوب‌های قانونی موجود از طرف حکومت باید حل شود.

۲. روش تحقیق

تحقیق حاضر با روش توصیفی - تحلیلی و هدف کاربردی نوشته شده است. بر اساس موضوع اصلی پژوهش (جایگاه حکمروایی مطلوب در توسعه پایدار شهرهای مرزی) پس از مرور مؤلفه‌ها و نظریات مرتبط با حکمروایی و نیز مسائل مرز اطلاعات پایه جمع‌آوری و طبقه‌بندی شدند بدین صورت که مؤلفه‌ها و متغیرهای تأثیرگذار در قالب ۲ بخش و ۱۲ زیربخش دسته‌بندی شدند. در مرحله بعد به منظور سنجش جایگاه حکمروایی در توسعه پایدار شهرهای مرزی (سردشت) پرسش‌نامه تدوین شده بر اساس متغیرهای مرتبط با حکمروایی شهری در اختیار جامعه آماری تحقیق که تعداد ۳۵ نفر از متخصصان توسعه شهری و مرز از جمله اساتید دانشگاه و دانشجویان دکتری در حوزه‌های جغرافیای سیاسی، برنامه‌ریزی شهری و علوم سیاسی که با محدوده مورد مطالعه آشنایی کامل داشتند قرار گرفت. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای "میک‌مک و سناریو ویزارد" استفاده شده است. روش ساختاری در این نرم‌افزار بدین صورت است که روابط میان متغیرها به‌ویژه در سیستم‌های گسترده با ابعاد متعدد را تحلیل می‌کند. به‌کارگیری داده‌های کیفی در کنار داده‌های کمی

جدول ۱. شاخص‌ها و متغیرها و گویه‌های پژوهش

متغیرها	ردیف	متغیرها	ردیف
هماهنگی بین سازمان‌های مختلف شهری در اداره شهر (به‌ویژه اجرای طرح و پروژه‌های عمرانی)	۷	واکنش منفی شهروندان به پاسخگو نبودن مدیران شهری	۱
همکاری و تعامل سازمان‌های شهری با شهروندان در رسیدن به توافق جامع برای پیشرفت امور شهری	۸	پاسخگویی مدیران و مسئولان شهری به شهروندان	۲
رعایت اولویت‌بندی مشترک نهادها و سازمان‌های شهری در حل مشکلات و اجرای پروژه‌ها	۹	پاسخگویی شوراها و تشریح برنامه‌ها و طرح‌های شهری	۳
حمایت مدیران شهری از منافع جمعی اکثریت گروه‌ها و طبقات اجتماعی برای رسیدن به اشتراک نظر جمعی	۱۰	برگزاری جلسات عمومی برای تشریح اقدامات عمومی	۴

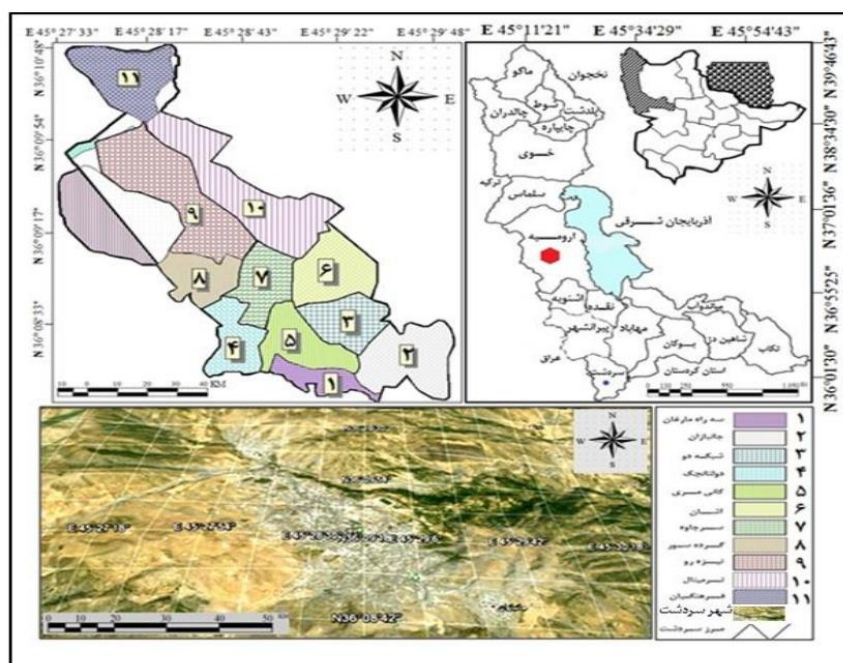
برقراری ارتباط مدیران شهری با نهادهای علمی و دانشگاهی و استفاده از تجربیات علمی آنان در رسیدن به یک برنامه جامع و سند چشم‌انداز توسعه و پیشرفت در شهر	۱۱	میزان عمل به وعده‌های داده شده به مردم توسط مدیران شهری	۵
تشویق و ترغیب شهروندان به مشارکت و مسئولیت‌پذیری آنان	۱۲	دسترسی آسان به مدیران ارشد شهری	۶

منبع: (Hekmatnia et al., 2017; Poor Ahmed et al., 2018; JafariFard et al., 2020; Golchini et al., 2021)

۱.۲. معرفی محدوده مورد مطالعه

شهر سردشت بر اساس تقسیمات سیاسی و اداری در جنوب غرب شهرستان سردشت و استان آذربایجان غربی بر دامنه کوه «گرده سور» مشرف به دره زاب در فاصله ۳۵ کیلومتری مرز ایران و عراق و در ۱۵ کیلومتری شهر ربط واقع شده است. سردشت از شمال با مهاباد و پیرانشهر و از شرق نیز با بوکان همسایه است. شهرداری در سال ۱۳۰۹ در سردشت تأسیس شده است. این شهرستان با ۱۴۱۱ کیلومترمربع مساحت دارای دو بخش مرکزی و وزینه و چهار شهر سردشت، میرآباد، ربط و نلاس هست. جمعیت شهر سردشت در سرشماری سال ۱۳۷۵، ۳۰۹۰۴ بوده که در سال ۸۵ و با دو درصد رشد به ۳۷۶۶۹ نفر افزایش یافته و این تعداد در سال ۹۰ با ۲،۲ درصد رشد به ۴۲۱۶۷ نفر رسیده و در آخرین سرشماری

رسمی صورت گرفته تا امروز یعنی در سال ۱۳۹۵ جمعیت این شهر با ۱،۹ درصد رشد به ۴۶۴۱۲ نفر رسیده است. طبق آمارنامه سال ۱۳۹۰ کل شاغلین در سه بخش اقتصادی شهر سردشت برابر با ۲۷۳۰۳ نفر بوده است؛ از این تعداد ۱۰۳۴۶ نفر در بخش کشاورزی فعالیت دارند، در بخش صنعت ۴۰۳۲ نفر اشتغال دارند؛ و در بخش خدمات ۱۲۹۲۵ شاغل‌اند (Statistical Yearbook of West Azerbaijan 2013, Part III). با توجه به تعداد شاغلین در سه بخش اقتصادی شهر؛ پایین بودن تعداد شاغلین بخش صنعت در این استان ناشی از کمبود فعالیت‌های صنعتی است که لزوم توجه بیشتر به این بخش جهت تنوع‌بخشی به فعالیت‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری بیشتر در بخش کشاورزی به دلیل وجود بسترهای طبیعی ضروری است (Bahrami Jaff et al., 2020: 9).



شکل ۱. موقعیت جغرافیایی محدوده مورد مطالعه، (Ahmadi and Tawakoli, 2015).

۳. یافته‌های پژوهش

سیستم (عوامل کلیدی)، ب: متغیرهای مستقل، ج: متغیرهای خروجی سیستم (متغیرهای نتیجه). در این سیستم جایگاه هر یک از عوامل کاملاً مشخص و نقش آن نیز به وضوح قابل ارائه است. در مقابل در سیستم‌های ناپایدار و وضعیت پیچیده‌تر از سیستم‌های پایدار است و در این سیستم، متغیرها در حول محور قطری صفحه پراکنده هستند و متغیرها در اکثر مواقع حالت بینایی از تأثیرگذاری و تأثیرپذیری را نشان می‌دهند که ارزیابی و شناسایی عوامل کلیدی را بسیار مشکل می‌نماید. در سیستم ناپایدار نیز متغیرهای زیر قابل مشاهده است: الف: متغیرهای تأثیرگذار؛ ب: متغیرهای دو وجهی؛ ج: متغیرهای تأثیرپذیر یا وابسته؛ د: متغیرهای مستقل؛ ه: متغیرهای تنظیمی؛ در مجموع متغیرها دارای دو نوع تأثیر هستند: تأثیر مستقیم و تأثیر غیرمستقیم که به ترتیب بررسی خواهند شد.

- متغیرهای تعیین کننده یا تأثیرگذار

نشان‌دهنده بارزترین و یا به تفسیر دیگر کلیدی‌ترین متغیرهای تأثیرگذار هستند. در واقع میزان تأثیرگذاری این عوامل به مراتب بالاتر میزان تأثیرپذیری آنها در آینده است. این متغیرها بیشتر تأثیرگذار بوده و کمتر تأثیرپذیر هستند؛ بنابراین سیستم بیشتر به این متغیرها بستگی دارد. این متغیرها در قسمت شمال غربی نمودار نمایش داده می‌شوند. متغیرهای تأثیرگذار بحرانی‌ترین مؤلفه‌ها هستند، زیرا که تغییرات سیستم وابسته به آنها است و میزان کنترل بر این متغیرها بسیار مهم است. از طرف دیگر، این متغیرها، به عنوان متغیرهای ورودی سیستم هستند. در تحقیق حاضر ۲ متغیر در این بخش واقع شده‌اند که عبارتند از:

- هماهنگی بین سازمان‌های مختلف شهری در اداره شهر (به ویژه اجرای طرح و پروژه‌های عمرانی)
- همکاری و تعامل سازمان‌های شهری با شهروندان در رسیدن به توافق جامع برای پیشرفت امور شهری

- متغیرهای دووجهی

بر اساس جدول ۲ درجه پرشدگی ماتریس ۹۱ درصد است که نشان می‌دهد عوامل انتخاب شده تأثیر زیاد و پراکنده‌ای بر همدیگر داشته‌اند و در بیش از ۹۱ درصد بر یکدیگر تأثیر داشته‌اند. از مجموع روابط قابل ارزیابی در این ماتریس، ۱۳ رابطه عدد صفر بوده که به معنی آن است که عوامل بر همدیگر تأثیر نداشته یا از همدیگر تأثیر نپذیرفته‌اند، ۲۲ رابطه با عدد یک به منزله تأثیر ضعیف، ۵۸ رابطه با عدد ۲ به معنی تأثیر متوسط، ۴۸ رابطه با عدد ۳ نشان‌دهنده رابطه قوی بین متغیرها است. و ۳ رابطه نیز دارای مقدار بالقوه به صورت P بوده است. به عبارت دیگر در بررسی تأثیرات مقاطع مؤلفه‌های مطرح شده این تحقیق، بیشترین مقدار ارتباط مرتبط با تأثیرگذاری و تأثیرپذیری متوسط بوده است.

جدول ۲: تحلیل اولیه داده‌های ماتریس و تأثیرات متقابل

مقدار	شاخص
۱۲	ابعاد ماتریس
۲	تعداد تکرار
۱۳	رابطه صفر
۲۲	رابطه با عدد ۱
۵۸	رابطه با عدد ۲
۴۸	رابطه با عدد ۳
۳	تعداد P
۹۱٪	درجه پرشدگی

منبع: یافته‌های تحقیق

- ارزیابی تأثیرگذاری و تأثیرپذیری متغیرها بر اساس روابط مستقیم آن‌ها

نحوه توزیع و پراکنش متغیرها در صفحه پراکندگی، حاکی از میزان پایداری و یا ناپایداری سیستم است. در سیستم‌های پایدار پراکنش متغیرها به صورت L انگلیسی است، یعنی برخی متغیرها دارای تأثیرگذاری بالا و برخی دیگر دارای تأثیرپذیری بالا هستند. در سیستم‌های پایدار مجموعاً سه دسته متغیر قابل مشاهده است: الف: متغیرهای بسیار تأثیرگذار بر

- برقراری ارتباط مدیران شهری با نهادهای علمی و دانشگاهی و استفاده از تجربیات علمی آنان در رسیدن به یک برنامه جامع و سند چشم‌انداز توسعه و پیشرفت در شهر

- متغیرهای تأثیرپذیر

این متغیرهای در قسمت جنوب شرقی نمودار قرار دارند. آنها تأثیرگذاری پایین و تأثیرپذیری بسیار بالایی دارند؛ بنابراین آنها نسبت به تکامل متغیرهای تأثیرگذار و دوجبهی، بسیار حساس هستند. آنها متغیرهای خروجی هستند. در پژوهش حاضر متغیرهای نتیجه عبارت‌اند از:

- حمایت مدیران شهری از منافع جمعی اکثریت گروه‌ها و طبقات اجتماعی برای رسیدن به اشتراک نظر جمعی
- میزان عمل به وعده‌های داده شده به مردم توسط مدیران شهری
- پاسخگویی مدیران و مسئولان شهری به شهروندان
- پاسخگویی شوراها و تشریح برنامه‌ها و طرح‌های شهری

- متغیرهای مستقل

این متغیرها دارای تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پایینی هستند. آنها در قسمت جنوب غربی صفحه پراکنده‌گی متغیرها قرار داشته به نحوی که گویا اصلاً ارتباطی با سیستم ندارند؛ زیرا آنها نه باعث توقف یک متغیر اصلی و نه باعث تکامل و پیشرفت آن در سیستم می‌شوند. در پژوهش حاضر فقط یک متغیر در این بخش قرار دارد که عبارت است از:

- دسترسی آسان به مدیران شهری

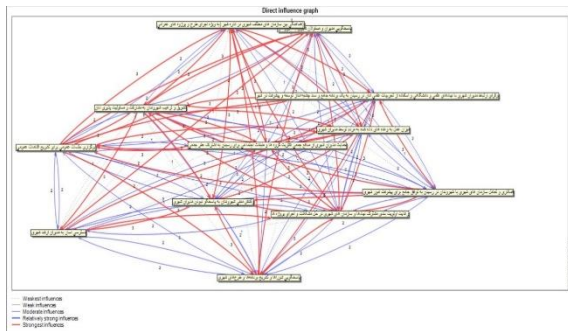
- متغیرهای تنظیمی

این متغیرها در نزدیکی مرکز شکل قرار گرفته‌اند. در واقع حالت تنظیمی دارند و گاهی به‌عنوان اهرم ثانویه عمل می‌کنند. بسته به سیاست‌هایی که برنامه‌ریزان و مدیران برای اهداف

این متغیرها در نمودار، حدوداً اطراف خط قطری ناحیه شمال شرقی نمودار قرار دادند. این متغیرها، ظرفیت بسیار بالایی جهت تبدیل شدن به بازیگران کلیدی سیستم دارا هستند، زیرا به علت ماهیت ناپایدارشان، پتانسیل تبدیل شدن به «نقطه انفصال» سیستم را دارا هستند. به‌طور کلی هر سیستم پایدار دارای متغیرهای مستقل، کلیدی و نتیجه می‌باشد که در سیستم‌های ناپایدار تفکیک این عناصر بسیار سخت می‌باشد، زیرا اکثر شاخص‌ها دارای ارزش‌های عددی نزدیک به هم بوده و اثرگذاری و تأثیرپذیری آنها نیز از دیگر متغیرها و از همدیگر به‌صورت میانه‌های نزدیک به هم و بینابینی می‌باشد که تحلیل حاضر به‌منظور تبیین ابعاد مختلف موضوع ضمن مراجعه به نخبگان، سعی کند با مطالعات انجام شده در دیگر زمینه‌ها به استانداردهای مطلوب پیرامون توزیع فضایی متغیرها در سطح شهر سردشت دست یابد؛ لذا، به‌منظور دستیابی به عوامل کلیدی مؤثر بر سیستم حکمروایی خوب شهری در سردشت لازم است ضمن تفکیک متغیرهای موضوع و گونه‌های آنها، زمینه را برای ورود به بحث تحلیل اثرگذاری و تأثیرپذیری متغیرها آماده نمود. در میان این دسته متغیرها، اغلب متغیرهای محیطی یا بافتی را که به‌شدت بر سیستم تأثیرگذارند، می‌توان یافت.

از متغیرهای ریسک در توزیع فضایی نمودار سیستم حکمروایی خوب شهری در شهر سردشت می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود. به این صورت متغیرهای ریسک در محدوده متغیرهای کلیدی عبارت‌اند از:

- تشویق و ترغیب شهروندان به مشارکت و مسئولیت‌پذیری آنان؛
- برگزاری جلسات عمومی برای تشریح اقدامات عمومی؛
- رعایت اولویت‌بندی مشترک نهادها و سازمان‌های شهری در حل مشکلات و اجرای پروژه‌ها؛



شکل ۴: اثرگذاری مستقیم متغیرها (از تأثیر ضعیف تا قوی)

منبع: یافته‌های تحقیق

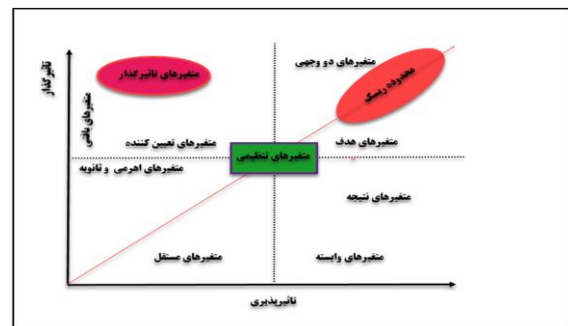
انتخاب نهایی پارامترهای حکمروایی مؤثر بر توسعه پایدار شهر مرزی سردشت

سومین فعالیت هنگام تدوین سناریوها، جستجوی «نیروهای پیشران کلیدی» است که عوامل کلیدی موفقیت مناطق را تحت تأثیر قرار می‌دهند. شناسایی و ارزیابی عوامل مستقیم و غیرمستقیم مؤثر بر توسعه مناطق نقطه عطف روش برنامه‌ریزی بر پایه سناریو است. شناسایی نیروهای پیشران کلیدی لزوماً باید به صورت گروهی انجام شود. نیروهای پیشران را می‌توان به مؤلفه‌های اجتماعی، فرهنگی، فناورانه، سیاسی، اقتصادی و زیست‌محیطی تجزیه کرد. عموماً مدیران کمتری بر نیروهای پیشران دارند و تنها اهرم مؤثری که برای برخورد با آنها در اختیار دارند، شناسایی و فهم تأثیرات آنهاست. در این بخش از متغیرهای بسیار تأثیرگذار و تأثیرپذیر که بیش‌ترین میزان قدرت را در تعیین پایداری سیستم حکمروایی شهری در سردشت دارند انتخاب شده‌اند؛ لذا، بر پایه نتایج به دست آمده، مهم‌ترین پیشران‌های اثرگذار بر حکمروایی خوب در شهر سردشت به صورت جدول ۳ می‌باشد. بدیهی است که در تدوین سناریوهای آتی، توجه به نقش این پیشران‌ها دارای اهمیت اساسی است.

جدول ۳: پیشران‌های کلیدی مؤثر بر توسعه پایدار شهر مرزی سردشت

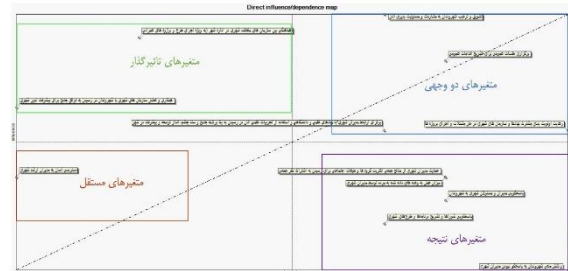
امتیاز نهایی	متغیر
۳۷۳۶	تشویق و ترغیب شهروندان به مشارکت و مسئولیت‌پذیری
۳۵۹۶	رعایت اولویت‌بندی مشترک نهادها و سازمان‌های شهری

خود به کار می‌گیرد. این متغیرها قابلیت ارتقا به متغیرهای تأثیرگذار، متغیرهای تعیین‌کننده یا متغیرهای هدف و ریسک را دارند. در این بخش ۹ متغیر واقع شده‌اند که عبارت‌اند از: ۱- به‌کارگیری توانایی مناسب ظرفیت‌های شهر در توسعه شهری ۲- فعالانه عمل کردن مدیران شهری در ساخت کالبدی شهر ۳- میزان توجه مدیران و مسئولان شهر به بعد اقتصادی کیفیت زندگی ۴- ترجیح منافع جمعی بر شخصی ۵- رعایت انصاف و عدالت در پاکیزه نگه‌داشتن شهر ۶- تأثیرگذاری گروه‌های ذی‌نفوذ در توسعه کالبدی شهر ۷- تلاش مدیران شهری در آگاه کردن شهروندان از قوانین محیط‌زیست شهری ۸- بی‌طرفی و برابری در برابر قانون میزان ۹- پایداری مدیران شهری در جانب‌داری نکردن از افراد پرنفوذ شهر



شکل ۲: متغیرهای استراتژیک در نمودار

منبع: (Janparvar et al., 2021: 1130)



شکل ۳: پراکندگی متغیرها بر اساس تأثیرات مستقیم متغیرها

منبع: یافته‌های تحقیق

۳۵۲۸	برگزاری جلسات عمومی برای تشریح اقدامات عمومی
۳۴۱۵	هماهنگی بین سازمان‌های مختلف شهری در اداره شهر
۳۴۰۷	برقراری ارتباط مدیران شهری با نهادهای علمی و دانشگاهی

منبع: یافته‌های تحقیق

وضعیت‌های احتمالی عوامل کلیدی

برای هر یک از عوامل اصلی، وضعیت‌های احتمالی پیش‌روی توسعه پایدار در شهر مرزی سردشت مشخص شد. بدین منظور از کارشناسان متخصص در زمینه مسائل مرزی و شهری نظرخواهی شد. به این ترتیب که برای هر یک از عوامل، سه فرض مطلوب (رنگ سبز)، بینابین و در آستانه بحران (رنگ زرد) و نامطلوب یا بحرانی (رنگ قرمز) در نظر گرفته شد؛ بنابراین در مجموع ۱۵ وضعیت احتمالی برای ۵ عامل اصلی طراحی گردید.

تجزیه و تحلیل و سناریوها

پس از شناسایی روندها و عوامل اثرگذار مؤثر بر حکمروایی خوب شهری در شهر سردشت در ابعاد مورد مطالعه و احصاء عدم قطعیت‌های مرتبط با آن، در مرحله بعدی سناریوهای مرتبط جهت تبیین و ساماندهی به دست آمد. بر این اساس، ۴ طبقه‌بندی اصلی با زیر متغیرهای آنها که با محاسبه شاخص‌هایی در وضعیت نرمال و با ماهیت دوجوهی و ریسک‌پذیر در حکمروایی خوب شهر سردشت به دست آمده بودند. در ادامه، به منظور ورود این عناصر به محیط نرم‌افزار سناریو ویزارد^۱ جهت تحلیل کیفی توصیف‌گرها و زیرمجموعه‌های مربوط به هر کدام، این ۵ عامل در قالب ۱۵ توصیف‌گر با وضعیت‌های منحصر به خود در محیط نرم‌افزار تعریف شدند. سپس، با بیان حالت‌های احتمالی برای هر کدام از این توصیف‌گرها در قالب عبارات کلامی مطلوب و یا نامطلوب، ماتریس تحلیل اثرگذاری متقاطع متعادل^۲ با ابعاد ۱۵×۱۵ تشکیل گردید و از نمونه آماری خواسته شد تا بر حسب میزان اثرگذاری یک توصیف‌گر بر روی سایر توصیف‌گرها و عوامل مرتبط از ۳-

(شدت نامطلوب بودن) تا ۳+ (شدت مطلوب بودن) به آنها در چارچوب ماتریس تشکیل شده امتیاز دهند. به منظور سناریوسازی با نرم‌افزار Scenario Wizard لازم است تا ابتدا عوامل کلیدی مؤثر بر موضوع شناسایی شوند. این کار در مراحل قبلی انجام شده است؛ اما در اینجا لازم است تا برای هر یک از عوامل کلیدی وضعیت‌های مختلف (variant) تعریف شود؛ زیرا در این نرم‌افزار به استفاده از مفاهیمی که دارای وضعیت‌های متعدد نباشند یا به عبارت دیگر هیچ واریانتهایی برای آنها تعریف نشده باشد مجاز نیستیم. پس در مرحله اول لازم است تا وضعیت‌های ممکن برای هر یک از عوامل پیش‌ران‌های مؤثر بر حکمروایی بهینه شناسایی شوند. تحلیل دقیق شرایط پیش‌رو و تعریف وضعیت‌های احتمالی، لازمه اصلی تدوین سناریوهاست. تحلیل دقیق شرایط پیش‌رو و تعریف وضعیت‌های احتمالی، لازمه اصلی تدوین سناریو هاست.

شکل ۵. عوامل اصلی و وضعیت‌های احتمالی پیش‌روی آن

عوامل	درجه مطلوبیت	وضعیت‌های احتمالی
A1	مطلوب	عدم ترقیب شهروندان به مشارکت اجتماعی و مسئولیت‌پذیری در قبال محیط شهری
A2	بی‌ساز	ناآرام وضعیت موجود در ترقیب شهروندان به مسئولیت‌پذیری و مشارکت اجتماعی در قبال محیط شهری
A3	مطلوب	بهبود وضعیت ترقیب شهروندان به مسئولیت‌پذیری و مشارکت اجتماعی در قبال محیط شهری
B1	مطلوب	عدم رعایت اولویت‌بندی مشترک نهادها و سازمان‌های شهری
B2	بی‌ساز	ناآرام وضعیت موجود در رعایت اولویت‌بندی مشترک نهادها و سازمان‌های شهری
B3	مطلوب	بهبود وضعیت رعایت اولویت‌بندی مشترک نهادها و سازمان‌های شهری
C1	مطلوب	نامناسب بودن وضعیت جلسات عمومی شهروندی برای تشریح اقدامات عمومی
C2	بی‌ساز	ناآرام وضعیت موجود در برگزاری جلسات عمومی برای تشریح اقدامات عمومی
C3	مطلوب	بهبود وضعیت برگزاری جلسات و تشریح اقدامات عمومی توسط نهاد شهرداری
D1	مطلوب	هماهنگی بین سازمان‌های مختلف شهری در آفره شهر
D2	بی‌ساز	ناآرام وضعیت موجود در عدم هماهنگی کامل بین سازمان‌های مختلف شهری در آفره شهر
D3	مطلوب	هماهنگی و همسویی بین سازمان‌های مختلف شهری در آفره شهر
E1	مطلوب	عدم تعهد مدیران شهری و نظامه‌داری مدیران شهری با جوامع علمی و دانشگاهی
E2	بی‌ساز	ناآرام وضعیت موجود در ارتباط مدیران شهری و جوامع علمی و دانشگاهی
E3	مطلوب	استفاده بهینه از نظرات کارشناسان و تصمیم‌گیرندگان در مدیریت شهر توسط مدیران شهری

در ادامه به تشریح سناریوهای پیش‌روی حکمروایی خوب شهری در شهر سردشت پرداخته می‌شود که در واقع تصویرهای احتمالی حکمروایی خوب شهری را در ۱۰ سال آینده نشان می‌دهد:

شکل ۶: سناریوهای ارائه شده در راستای ساماندهی حکمروایی شهری در شهرداری سردشت

Scenario No. 1	Scenario No. 2	Scenario No. 3	Scenario No. 4
تداوم وضعیت موجود در ترمیم شهروندان سردشتی به مسئولیت‌پذیری و مشارکت اجتماعی	عدم ترمیم شهروندان سردشتی به مسئولیت‌پذیری و مشارکت اجتماعی	مشارکت اجتماعی آنان در قبال محیط شهر	ترمیم و ایجاد انگیزه در شهروندان سردشتی به منظور ارتقای مسئولیت‌پذیری و مشارکت اجتماعی آنان در قبال محیط شهر
تداوم وضعیت موجود در ترمیم شهروندان سردشتی به مسئولیت‌پذیری و مشارکت اجتماعی	عدم رعایت اولویت‌بندی مشترک نهادهای شهری در شهر سردشت	تداوم وضعیت موجود در شهر سردشت	بهبود وضعیت اولویت‌بندی مشترک نهادهای شهری در شهر سردشت
افزایش نشست‌های هوادانی عمومی مدیران شهرداری با شهروندان سردشتی	کاهش نشست‌های هوادانی عمومی مدیران شهرداری با شهروندان سردشتی	تداوم وضعیت موجود نشست‌های هوادانی عمومی مدیران شهرداری با شهروندان سردشتی	افزایش نشست‌های هوادانی عمومی مدیران شهرداری با شهروندان سردشتی
تداوم وضعیت موجود در عدم هماهنگی بین سازمان‌های مختلف شهری در اداره شهر	عدم همسویی بین سازمان‌های مختلف شهری در اداره شهر سردشت	تداوم همسویی بین سازمان‌های مختلف شهری در اداره شهر سردشت	بهبود هماهنگی و همسویی بین سازمان‌های مختلف شهری در اداره شهر سردشت
عدم تعیین مدیران شهرداری سردشت به سوابق علمی و دانشگاهی	عدم تعیین مدیران شهرداری سردشت به سوابق علمی و دانشگاهی	عدم تعیین مدیران شهرداری سردشت به سوابق علمی و دانشگاهی	استفاده هیئت مدیران شهرداری سردشت از نظرات نخبگان علمی و دانشگاهی

منبع: یافته‌های تحقیق

جدول ۴: وزن هر کدام از پنج سناریوی منتخب مطالعات حکمروایی خوب شهری در شهرداری سردشت

سناریوها	ایمپکت فاکتور
Scenario No. 1	۱۴
Scenario No. 2	۳۰
Scenario No. 3	۱۳
Scenario No. 4	۱۵

منبع: یافته‌های تحقیق

بر اساس نتایج سناریوی دوم با ایمپکت فاکتور ۳۰، قوی‌ترین وضعیت ممکن برای آینده توسعه پایدار شهر مرزی سردشت است. سناریوهای چهارم، اول و سوم به ترتیب با کسب امتیازهای ۱۵، ۱۴ و ۱۳ مؤثرترین وضعیت‌های ممکن آینده توسعه پایدار شهر مرزی سردشت است.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر به بررسی و ارزیابی نقش حکمروایی شهری در توسعه پایدار شهر مرزی سردشت می‌پردازد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که بررسی عوامل حکمروایی مؤثر بر تحقق توسعه پایدار در این شهر مرزی ضروری است. در شناسایی عوامل حکمروایی مؤثر بر توسعه پایدار در شهرهای کوچک مرزی، نباید تأثیر متغیرها بر یکدیگر نادیده گرفته شود؛ زیرا این مسئله در پژوهش‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها به صورت پراکنده مورد بررسی قرار گرفته است. توانایی در نظر گرفتن تأثیرگذاری و تأثیرپذیری اجزای مختلف به یکدیگر در شناسایی عوامل مؤثر بر تغییر وضعیت فعلی، مانند مطالعه نتایج اثرات متقاطع عوامل حکمروایی در توسعه پایدار شهری در

منطقه مرزی، نشان داده است که از مجموع ۱۲ متغیر که در قالب ۲ بعد تدوین شده بودند، ۵ متغیر به عنوان مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر روند توسعه پایدار شهری در سردشت انتخاب شدند: تشویق و ترغیب شهروندان به مشارکت و مسئولیت‌پذیری آنان، رعایت اولویت‌بندی مشترک نهادهای شهری در حل مشکلات و اجرای پروژه‌ها، برگزاری جلسات عمومی برای تشریح اقدامات عمومی، هماهنگی بین سازمان‌های مختلف شهری در اداره شهر، برقراری ارتباط مدیران شهری با نهادهای علمی و دانشگاهی به‌عنوان متغیرهای کلیدی تأثیرگذار بر روند توسعه پایدار شهری در منطقه مرزی سردشت انتخاب شدند. از سوی دیگر در شهر مرزی سردشت، بررسی‌ها نشان می‌دهد که توسعه پایدار با مخاطراتی همراه است که احتمال وقوع حالت‌های بحرانی را در آینده بالاتر از سایر شهرها قرار می‌دهد. این مخاطرات بر ناکافی بودن برنامه‌ریزی مناسب سیستم توسعه پایدار در شهر اشاره دارد و می‌تواند منجر به تبعات نامطلوب امنیتی و سیاسی برای کشور شود. در این شهر، هماهنگی کافی بین نهاد شهرداری و سایر دستگاه‌های اداری و خدماتی وجود ندارد و نهادهایی نظیر فرمانداری، نظامی و امنیتی، مذهبی، گروه‌های پرنفوذ و سرمایه‌داران شهری نقش مهمی در مدیریت شهری دارند. عدم هماهنگی در امور بودجه‌دهی به شهرداری، باعث استفاده از کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری برای تغییر کاربری اراضی شده و به نتیجه‌ای همچون تخریب منابع طبیعی و فضای سبز شهری منجر می‌شود. تشویق شهروندان به مشارکت فعال و ایجاد احساس مسئولیت در آنها، اساسی برای افزایش نقش آنها در تصمیم‌گیری‌های شهری و اجرایی است. همچنین، هماهنگی بین نهادهای مختلف شهری، بهبود یافته در اداره و مدیریت شهری را تضمین می‌کند و از تداوم و پیوستگی فعالیت‌ها در جهت توسعه پایدار حمایت می‌کند. برنامه‌ریزی منسجم و هماهنگ نیز اجازه می‌دهد تا پروژه‌ها و

- Janparvar, M., Ghorbani Sepehr, A. (2017). Philosophical-conceptual explanation of urban geopolitics, 19(68), 184-163. (in Persian)
- Hekmatnia, H., Maleki, M., Mousavi, M.N., Afshani, A. (2016). Investigation and analysis of good urban governance in Iran: case study: Ilam city. *Journal of Geographical Survey of Space*, 7(24), 143-152. (in Persian)
- Darban Astana, AD (2010). Explaining rural governance in local governments: a case study of Qazvin city, PhD thesis in geography and rural planning, under the guidance of Dr Gholamreza Rizvani, Faculty of Geography, University of Tehran. (in Persian)
- Rabbani, I (2015). Explanation of the foresight model of sustainable urban development management, a case study of Tehran city, doctoral thesis in geography and urban planning, under Abolfazl Meshkini and Abdolreza Ruknuddin Iftikhari, Faculty of Geography, Tarbiat Modares University, Tehran. (in Persian)
- Sharifzadeh Aghdam, A., Sheikhi, A., Shekahi, M. (2017). Evaluation of good governance in the sustainability of Piranshahr urban neighbourhoods, *Shahr Padayar Quarterly*, 1(3), 109-128. (in Persian)
- Ghasemi, F., Hataminejad, H., Ziari, K., Pourahmad, A., Zanganeh Shahraki, S. (2019). The foresight of governance of small border towns, a case study: the border towns of Oraman Takht and Sarovabad, *Research Journal of Border Studies*, serial number 27, 19-34. (in Persian)
- Abdul Rahim (2019); Governance and Good Governance Conceptual Perspective. *Journal of Public Administration and Governance and Resources* Vol. 9, No. 3: 297-325. <https://doi.org/10.5296/page.v9i3.15417>
- Baek, Y, and Zhang, Y (2021); Collaborative approaches to urban governance model of historic districts: a case study of the Yu'er Hutong project in Beijing; *International Journal of Urban Sciences*, Latest Articles, <https://doi.org/10.1080/12265934.2021.1879663>.
- Khodadadkashi, Farhad, Noorani Azad, Samaneh, and Shateri, Samia. (2019). The effect of government size and governance on the economic growth of countries in the Sindh region (non-linear GMM threshold approach). *Economic Growth and Development Research*, 11(41), 35-52. SID. <https://sid.ir/paper/957564/fa> (in Persia)
- Beckley, A L (2015); Deterrence versus Marginalization: Evidence from Immigrant

فعالیت‌های شهری به طور کارآمدتر و با کاهش هدررفت منابع اجرا شوند. ارتباط نزدیک با نهادهای علمی و دانشگاهی همچنین، فرصتی است برای بهره‌گیری از دانش علمی و پژوهشی در حل مسائل شهری و بهبود فرآیندهای توسعه، که این ارتباطات می‌تواند به بهبود وضعیت شهری و ارتقاء زندگی شهروندان کمک کند. نتایج به دست آمده در این تحقیق، می‌تواند به عنوان راهنما و الگو برای سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های آینده در شهر سردشت و شهرهای کوچک مرزی استفاده شوند. با توجه به شرایط خاص و منحصر به فرد شهرهای کوچک مرزی، این یافته‌ها می‌تواند به عنوان یک راهنمای عملی برای انتخاب و اجرای راهکارهایی که منجر به توسعه پایدار و بهبود شرایط شهری و اجتماعی می‌شوند، عمل کنند در پایان می‌توان گفت که استفاده از این یافته‌ها در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های آینده، نیازمند ارزیابی دقیق شرایط و نیازهای محلی در شهر سردشت و مناطق مشابه (مرزی) می‌باشد. به همین دلیل، لازم است که راهکارهای متناسب و کارآمدی برای اجرای این عوامل حکمروایی تدوین شوند. این تدابیر باید با همکاری و هماهنگی بین نهادهای مختلف شهری و مرزی، به طوری که تمامی مؤسسات و ارگان‌های مرتبط شامل نهادهای علمی، اجتماعی و اقتصادی، در فرآیندهای تصمیم‌گیری و اجرایی مشارکت داشته باشند، اجرا گردند.

فهرست منابع

- Bahramijaf, S., Janparvar, M., Shahbazi, M., Mazandarani, D. (2019). Measuring the factors affecting the economic sustainability of border towns (case study: Sardasht city). *Geography and Urban Space Development*, 7(2), 1-21. (in Persian)
- Janparvar, M., Bahramijaf, S., Salehabadi, R., Mazandarani, D. (2021). Factors affecting the continuation of koulberi in the border villages of Paveh with a scenario approach. *Human Geography Research*, 53(3), 1121-1142. (in Persian)

- Da Cruz, N F (2019); New urban governance: A review of current themes and future priorities; *Journal of Urban Affairs*, Volume 41, Issue 1. <https://doi.org/10.1080/07352166.2018.1499416>.
- De Guimarães, J. C. F., Severo, E. A., Júnior, L. A. F., Da Costa, W. P. L. B., & Salmoria, F. T. (2020). Governance and Quality of Life in Smart Cities: Towards Sustainable Development Goals. *Journal of Cleaner Production*, 253, 1-33. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.119926>.
- Deng, F (2019); Stakes, stakeholders and urban governance: a theoretical framework for the Chinese City; *Eurasian Geography and Economics*, Volume 59, Issue 3-4, pp 291-313. <https://doi.org/10.1080/15387216.2019.1570298>
- Fernández-Güell, J.-M., Collado-Lara, M., Guzmán-Araña, S., & Fernández-Añez, V. (2016). Incorporating a Systemic and Foresight Approach into Smart City Initiatives: The Case of Spanish Cities. *Journal of Urban Technology*, 23(3), 43-67. <https://doi.org/10.1080/10630732.2016.1164441>.
- Finewood, M H and Master, A M and Zikovich, J (2019); Green Infrastructure and the Hidden Politics of Urban Stormwater Governance in a Postindustrial City; *Annals of the American Association of Geographers*, Volume 109, Issue 3, pp 909-925. <https://doi.org/10.1080/24694452.2018.1507813>
- Franz, T (2019); Why “Good Governance” Fails: Lessons from Regional Economic Development in Colombia; *International Journal of Urban and Regional Research* 43, no. 4:776-785. <https://doi.org/10.1111/1468-2427.12742>
- Fuseini, I (2021); Decentralisation, entrepreneurialism and democratization processes in urban governance in Tamale, Ghana; *Area Development and Policy*, Volume 6, Issue 2, pp 223-242. <https://doi.org/10.1080/23792949.2020.1750303>
- Geertman, S. & Toppen, F. & Stillwell, J. (2013) *Planning support systems for sustainable urban development*, Publisher: Springer-Verlag Berlin Heidelberg.
- Grindle, M. S. (2011). Good Enough Governance Revisited, 29(S1), 199-221. <https://doi.org/10.1111/j.1467-7679.2011.00526>.
- Haarhaus, T., & Liening, A. (2020). Building dynamic capabilities to cope with environmental Offending; *Race and Justice*, Volume 5, Issue 3: 278-300. <https://doi.org/10.1177/2153368714568354>
- Bibri, S. E. (2018). Backcasting in futures studies: a synthesized scholarly and planning approach to strategic intelligent, sustainable city development. *European Journal of Futures Research*, 6(1), 13. <https://doi.org/10.1186/s40309-018-0142-z>
- Blanco, I and Salazar, Y and Bianchi, L (2020); Urban governance and political change under a radical left government: The case of Barcelona; *Journal of Urban Affairs*, Volume 42, Issue 1, pp 18-38. <https://doi.org/10.1080/07352166.2018.1559648>.
- Broccardo, L., Culasso, F., & Mauro, S. G. (2019). Smart City Governance: Exploring the Institutional Work of Multiple Actors towards Collaboration. *International Journal of Public Sector Management*, 32(4), 367-387. <https://doi.org/10.1108/IJPSM-05-2018-0126>
- Bull, A., and Jones, B. (2006). Governance and Social Capital in Urban Regeneration: A Comparison between Bristol and Naples. *Urban Studies*, 43(4), 767-786. <https://doi.org/10.1080/00420980600597558>
- Taqhvayi, Ali Akbar, and Tajdar, Rasool. (2009). An introduction to good urban governance - an analytical approach. *Urban Management*, 7(23), 45-58. SID. <https://sid.ir/paper/92173/fa> (in Persian)
- Chen, F, and White, J T (2021); Urban design governance in three Chinese ‘pioneer cities; *International Planning Studies*, Volume 26, Issue 2, pp 130-148. <https://doi.org/10.1080/13563475.2020.1752160>
- Tavakolinia, Jamile, and ShamsPuya, Mohammad Kazem. (2016). Towards local community governance, an attempt to introduce the key topics and areas to be studied: Durke neighborhood. *Environmental Research*, 10(37), 195-216. SID. <https://sid.ir/paper/130595/fa> (in Persia)
- Cousins, J (2017); Structuring Hydrosocial Relations in Urban Water Governance; *Annals of the American Association of Geographers*, Volume 107, Issue 5, pp 1144-1161. <https://doi.org/10.1080/24694452.2017.1293501>.
- Hekmat Nia, Hassan; Maleki, Mohammad; Mousavi, Miranjaf. (2014). Investigation and analysis of good urban governance in Iran, case study: Ilam city, *Journal of Geographical Survey of Space*, 7(24), 143-152. (in Persian)

- Policy, Volume 41, Issue 2, pp 153-175.
<https://doi.org/10.1080/13523260.2020.1723973>
- Koster, M (2015); Citizenship agendas, urban governance and social housing in the Netherlands: an assemblage approach; Citizenship Studies, Volume 19, Issue 2, pp 214-228.
<https://doi.org/10.1080/13621025.2015.1005951>
- Krawczyk, E. & Ratcliffe, J. (2006) Application of futures methods in urban planning processes in Dublin, In fennec, Vol.2, No.8, pp.75 89.
- Lemos, C., and A. Agrawal (2006); Environmental Governance; Annual Review of Environment
- Lockwood, M., J. Davidson, A. Curtis, E. Stratford, and R. Griffith. (2010); Governance Principles for Natural Resource Management; Society and Natural Resources 23 (10): pp 986–1001.
<https://doi.org/10.1080/08941920802178214>.
- Lyall, C., and Tait, J. (2019). Beyond the Limits to Governance: New Rules of Engagement for the Tentative Governance of the Life Sciences. Research Policy, 48(5), 1128-1137.
<https://doi.org/10.1016/j.respol.2019.01.009>
- Mantiñán, M J P and González, P and González Perez, J M (2019); New models of urban governance in Spain during the post-crisis period: the fight against vulnerability on a local scale; Territory, Politics, Governance, Volume 7, Issue 3, pp 336-364.
<https://doi.org/10.1080/21622671.2018.1485595>
- Markus, G. B., & Krings, A. (2020). Planning, Participation, and Power in a Shrinking City: The Detroit Works Project. Journal of Urban Affairs, 42(8), 1141-1163.
<https://doi.org/10.1080/07352166.2020.1779009>
- Ministerie, BZK (2009). Nederlandse Code voor Goed Openbaar Bestuur [Dutch Code for Good Public Governance]. The Hague: Ministerie van BZK.
- Morrison, N, and Nouwelant, R V D (2020); Western Sydney's urban transformation: examining the governance arrangements driving forward the growth vision; Australian Planner, Volume 56, Issue 2, pp 73-82.
<https://doi.org/10.1080/07293682.2020.1742172>
- Mayer, M. (2007). Contesting the neoliberalization of urban governance. Contesting neoliberalism: Urban frontiers, 90-115.
- Murphy, M, Jordan, H and Badland, H and Giles-Corti, B (2018); Local food environments: Australian stakeholder perspectives on urban planning and governance to advance health and uncertainty: The role of strategic foresight. Technological Forecasting and Social Change, 155, 120033.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.techfore.2020.120033>
- Heijden, J (2021); When opportunity backfires: exploring the implementation of urban climate governance alternatives in three major US cities; Policy and Society, Volume 40, Issue 1, pp 116-135.
<https://doi.org/10.1080/14494035.2021.1934984>
- Hendriks, F (2014), Understanding Good Urban Governance: Essentials, Shifts, and Values, Urban Affairs Review, Vol. 50(4) 553–576.
<https://doi.org/10.1177/1078087413511782> .
- Horak, M (2013); State rescaling in practice: urban governance reform in Toronto, Urban Research & Practice, Volume 6, Issue 3. Pp 311-328.
<https://doi.org/10.1080/17535069.2013.846005>
- Jones, P (2019); Urban Governance and Its Disorders: Corruption in the Cities; International Journal of Regional and Local History, Volume 14, Issue 2, pp 55-61.
<https://doi.org/10.1080/20514530.2019.1673540>
- Karami, Tajuddin. (2019). Explaining the place of integrated metropolitan governance from the perspective of human security. Police Science, 22(1), 1-33. SID. <https://sid.ir/paper/964560/fa> (in Persia)
- Badran, I. (2020). Higher-Education Governance: A Futuristic Outlook. In Higher Education in the Arab World: Government and Governance (pp. 321-344). Cham: Springer International Publishing.
- Ahluwalia, I. J. (2019). Urban governance in India. Journal of Urban Affairs, 41(1), 83-102.
- Khakee, A. & Stromberg, K. (1993) Applying Futures studies and the Strategic Choice Approach in Urban planning, Journal of the operational research Society, Vol.44, No.3, pp.213- 224.
- Kim, P.S., Halligan, J., Cho, N., Oh, C.H., & Eikenberry, A.M (2005); Special Report: Toward Participatory and Transparent Governance: Report on the Sixth Global Forum on Reinventing Government. Public Administration Review, 65 (6), 646–654 .
- Korosteleva, E. A., and Flockhart, T. (2020). Resilience in EU and International Institutions: Redefining Local Ownership in a New Global Governance Agenda. Contemporary Security

- Healey, P. (2004). Creativity and urban governance. *disP-The Planning Review*, 40(158), 11-20.
- Sadeghpour, Sadegh, Ezzatpanah, Bakhtiar, and Zali, Nader. (2023). Assessing the dimensions of desirable urban governance in Iranian metropolises with a future research approach (case example: Rasht metropolis). *Scientific and research quarterly of research and urban planning*, 14(55), 93-114. doi: 10.30495/jupm.2022.29944.414 (in Persia)
- Schultz, L., C. Folke, H. Österblom, and P. Olsson. (2015). "Adaptive Governance, Ecosystem Management, and Natural Capital." *Proceedings of the National Academy of Sciences* 112 (24): 7369-7374. <https://doi.org/10.1073/pnas.1406493112>
- Sheng, Y. K. (2010). Good Urban Governance in Southeast Asia. *Environment and Urbanization Asia*, 1(2), 131-147. <https://doi.org/10.1177/097542531000100203>
- Slaughter, R. A. (2002) From Forecasting and Scenarios to Social Construction: Changing Methodological paradigms in futures studies, *Foresight*, Vol.4, No.3, pp.26-31 .
- Smith, B. C. (2007). Good governance and development. Macmillan International Higher Education. <https://doi.org/10.1007/978-1-137-06218-5>.
- Strandeneas, J.G. (2011) Sustainable Development Governance towards Rio+20: Framing the Debate, *Journal of SDG*, Vol.5, No.12, pp.75-89.
- IranDoost, Kiyoumars, and Amini, Amin. (1390). Evaluation of the management challenges of Andam small towns from the point of view of influential groups. *Urban Studies*, 1(1), 91-108. SID. <https://sid.ir/paper/483250/fa> (in Persian)
- Pierre, J. (1999). Models of urban governance: The institutional dimension of urban politics. *Urban affairs review*, 34(3), 372-396.
- Poorahmad, Ahmad and Piri, Esmail and Mohammadi Yadgar and Parsa, Shahram and Heydari Saman . (2017). Good urban governance in urban neighborhoods (case study: Marivan city), *Scientific-Research Quarterly of Economics and Urban Management*, 6 (24), 81-98
- McCann, E. (2017). Governing urbanism: Urban governance studies 1.0, 2.0 and beyond. *Urban studies*, 54(2), 312-326.
- Villanueva, J L W, Kidokoro, T and Seta, Fumihiko (2020); Cross-Border Integration, Cooperation, and Governance: A Systems Approach for Evaluating "Good" Governance in Cross-Border equity within cities; *Cities & Health*, Volume 2, Issue 1, pp 46-59. <https://doi.org/10.1080/23748834.2018.1514802>
- Sharifzadeh, Mohammad Sharif, Abdullahzadeh, Gholamhossein, Salehi Talshi, Fatemeh, and Khajeh Shahkahi, Alireza. (2016). Decent governance based on social capital in rural management in Juibar city. *Geographical Survey of Space*, 7(23), 105-122. SID. <https://sid.ir/paper/251098/fa> (in Persia)
- Niemineninen, J and Salomaa, A and Juhola, S (2021); Governing urban sustainability transitions: urban planning regime and modes of governance; *Journal of Environmental Planning and Management*, Volume 64, Issue 4, pp 559-580. <https://doi.org/10.1080/09640568.2020.1776690>
- Paschoal, B and Wegrich, K (2019); Urban governance innovations in Rio de Janeiro: The political management of digital innovations; *Journal of Urban Affairs*, Volume 41, Issue 1, pp 117-134. <https://doi.org/10.1080/07352166.2017.1310561>
- Pierre, J. (2005). Comparative urban governance: Uncovering complex causalities. *Urban Affairs Review*, 40, 446-461. <https://doi.org/10.1177/1078087404273442>
- Pieterse, E (2019); Urban governance and spatial transformation ambitions in Johannesburg; *Journal of Urban Affairs*, Volume 41, Issue 1, pp 20-38. <https://doi.org/10.1080/07352166.2017.1305807>.
- Pieterse, E., Parnell, S., & Haysom, G. (2018); African Dreams: Locating urban infrastructure in the 2030 sustainable developmental agenda; *Area Development and Policy*, 3(2), pp 149-169. <https://doi.org/10.1080/23792949.2018.1428111>
- Rhodes, R A W (1997); Understanding Governance: Policy Networks, Governance, Reflexibility and Accountability, Buckingham: Open University Press. <https://eprints.soton.ac.uk/336524/>
- Ripp, M, and Rodwell, D (2016); The governance of urban heritage; *The Historic Environment: Policy & Practice*, Volume 7, Issue 1, pp 81-108. <https://doi.org/10.1080/17567505.2016.1142699>.
- Sarker, A E (2008); Patron-Client Politics and Its Implications for Good Governance in Bangladesh; *International Journal of Public Administration*, Volume 31, Issue 12, pp 1416-1440. <https://doi.org/10.1080/01900690802194966>

- Mohammadi, Gholamreza and Ghorbanejad, Ribaz and Yazdan Panah, Kiyoumars and Yousefi, Azam. (2023). Explanation and analysis of the model of good governance in the economic development of Southwest Asia, *Amash Mohit Quarterly*, 16(62). (in Persian)
- Yin, R. K. (2014); *Case Study Research: Design and methods*. 5th ed. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- United States Environmental Protection Agency. Office of Sustainable Communities Smart Growth Program, 2015. *Smart Growth Self-Assessment for Rural Communities: Madison County*, New York, Retrieved 12 February 2015 from www.epa.gov/smart.
- Regions; *Journal of Borderlands Studies*, Latest Articles, <https://doi.org/10.1080/08865655.2020.1855227>.
- Voß, J.-P., & Bornemann, B. (2011). The Politics of Reflexive Governance: Challenges for Designing Adaptive Management and Transition Management. *Ecology and Society*, 16(2). <http://www.jstor.org/stable/26268901>.
- Washbourne, C L, Culwick, C and Acuto, M and Blackstock, J and Moore, R (2021); Mobilising knowledge for urban governance: the case of the Gauteng City-region observatory; *Urban Research & Practice*, Volume 14, Issue 1, pp 27-49. <https://doi.org/10.1080/17535069.2019.1651899>.